

# RAPORT KOŃCOWY

## Z REALIZACJI PROGRAMU POLITYKI ZDROWOTNEJ

Data wpływu: .....

Sygn. akt: .....

wypełnia Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                |  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| Urząd Marszałkowski Województwa<br>Kujawsko-Pomorskiego<br><br>.....<br><small>oznaczenie podmiotu składającego raport końcowy<br/>z realizacji programu polityki zdrowotnej</small>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <b><i>RAPORT KOŃCOWY</i></b><br><b><i>Z REALIZACJI PROGRAMU POLITYKI ZDROWOTNEJ</i></b>                                        |  |
| Nazwa programu polityki zdrowotnej:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <b>Kujawsko-Pomorski Program<br/>Badań Przesiewowych w Kierunku Tętniaka Aorty Brzuszej</b><br><br>(nr opinii AOTMiT:170/2011) |  |
| Przewidziany w programie polityki zdrowotnej okres jego realizacji:<br><br>maj – listopad 2011 z możliwością kontynuacji                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Faktyczny okres realizacji programu polityki zdrowotnej:<br><br>marzec - grudzień 2025 r.                                      |  |
| <b>Opis sposobu osiągnięcia celów programu polityki zdrowotnej:</b><br><br><p>Program skierowany był do mężczyzn w wieku 65-74 lata, będących mieszkańcami województwa kujawsko-pomorskiego i palących papierosy. Program miał na celu m.in. zwiększenie wczesnej wykrywalności tętniaków aorty brzusznej, zmniejszenie śmiertelności związanej z pękniętym tętniakiem aorty brzusznej, zmniejszenie śmiertelności związanej z operacją naprawczą tętniaka aorty brzusznej oraz zwiększenie wiedzy mieszkańców regionu na temat tętniaka aorty brzusznej i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem palenia tytoniu.</p> <p>Odpowiednią strategią dla osiągnięcia powyższych celów dot. zmniejszenia śmiertelności z powodu tętniaka aorty brzusznej było badanie ultrasonograficzne, którego czułość wynosi 95%, a specyficzność bliska jest 100%.</p> <p>Zakładano, iż w ramach programu badanie przesiewowe (usg aorty brzusznej) zostanie wykonane u mężczyzn w wieku 65 lat, palących papierosy, będących mieszkańcami województwa kujawsko-pomorskiego. W związku z niską zgłaszalnością do programu w pierwszych latach jego trwania, od 2014 r. program skierowano do szerszej grupy wiekowej- mężczyzn w wieku 65-74 lata, palących papierosy. W roku 2025 przebadano 550 mężczyzn.</p> <p>W drodze konkursu ofert w roku 2025 wybrano 2 realizatorów, którzy mieli łącznie przebadać 580 osób. Informacje o programie zamieszczane były na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego oraz w siedzibach realizatorów. Departament Zdrowia opracował i wydrukował materiały informacyjno-edukacyjne (ulotki, plakaty), które zostały przekazane realizatorom. Dodatkowo, personel medyczny realizatorów informował pacjentów o możliwości skorzystania z bezpłatnych badań USG aorty brzusznej w ramach Programu. Ostatecznie z badań skorzystało 550 mężczyzn. Z wszystkimi osobami przebadanymi lekarze przeprowadzili rozmowy edukacyjne można więc przyjąć, że przynajmniej u tylu osób zwiększono wiedzę na temat tętniaka aorty brzusznej i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem palenia tytoniu.</p> <p>W trakcie realizacji programu w roku 2025, część mężczyzn (30 osób) po dokonaniu zapisów na badania, zrezygnowała z własnej woli z badań USG aorty brzusznej. Natomiast u 2 mężczyzn jeden z realizatorów nie mógł przeprowadzić badania z powodu otyłości olbrzymiej. W wyniku rezygnacji z badań przed końcem roku 2025 nie osiągnięto oczekiwanej liczby przebadanych osób. Przebadano o 30 osób mniej niż zakładano. Mimo zaistniałej sytuacji udało się przeprowadzić 94,8% zaplanowanych badań, co stanowi dość wysoki procent osiągniętego rezultatu.</p> |                                                                                                                                |  |

W grupie 550 przebadanych mężczyzn w roku 2025 wykryto 16 tętniaków (tj. 2,9% wykrytych nieprawidłowości) – o tyle zwiększono wczesną wykrywalność tętniaków aorty brzusznej, zmniejszono śmiertelność związaną z pękniętym tętniakiem aorty brzusznej oraz zmniejszono śmiertelność związaną z operacją naprawczą tętniaka aorty brzusznej. Podsumowując 14 lat realizacji Programu, łącznie przebadano 9 041 mężczyzn, wykryto 506 tętniaków powyżej 3 cm (tj. 5,6% wykrytych nieprawidłowości).

Poniższa tabela przedstawia zestawienie danych za lata 2012-2025:

| Rok          | Liczba realizatorów | Liczba osób przebadanych | Liczba wykrytych nieprawidłowości | % wykrytych tętniaków do liczby przebadanych mężczyzn |
|--------------|---------------------|--------------------------|-----------------------------------|-------------------------------------------------------|
| 2012         | 8                   | 419                      | 28                                | 6,7                                                   |
| 2013         | 6                   | 489                      | 19                                | 3,9                                                   |
| 2014         | 5                   | 1 080                    | 65                                | 6,0                                                   |
| 2015         | 6                   | 571                      | 29                                | 5,1                                                   |
| 2016         | 8                   | 395                      | 22                                | 5,6                                                   |
| 2017         | 5                   | 723                      | 64                                | 8,8                                                   |
| 2018         | 10                  | 735                      | 47                                | 6,4                                                   |
| 2019         | 8                   | 700                      | 48                                | 6,9                                                   |
| 2020         | 4                   | 423                      | 32                                | 7,6                                                   |
| 2021         | 4                   | 697                      | 37                                | 5,3                                                   |
| 2022         | 3                   | 740                      | 43                                | 5,8                                                   |
| 2023         | 4                   | 771                      | 37                                | 4,8                                                   |
| 2024         | 4                   | 748                      | 19                                | 2,5                                                   |
| 2025         | 2                   | 550                      | 16                                | 2,9                                                   |
| <b>Razem</b> | -                   | <b>9 041</b>             | <b>506</b>                        | <b>5,6</b>                                            |

#### Charakterystyka interwencji realizowanych w ramach programu polityki zdrowotnej:

##### Badania USG aorty brzusznej

Aortę można uwidocznic w badaniu ultrasonograficznym u 99% osób poddanych temu badaniu. Nie uwidocznienie spowodowane jest zwykle otyłością badanego lub nadmiarem gazów jelitowych. Wykazano, że badanie ultrasonograficzne jest powtarzalnym i dokładnym badaniem w porównaniu z tomografią komputerową. Dla rozpoznania tętniaka aorty brzusznej za pomocą ultrasonografii czułość wynosi 95%, a specyficzność bliska jest 100%. Samo badanie jest nieinwazyjne, nie wiąże się z żadnymi somatycznymi powikłaniami dla zdrowia pacjenta.

Wszyscy uczestnicy programu otrzymali wynik badania ultrasonograficznego.

Odstępy czasowe pomiędzy kolejnymi badaniami w okresie obserwacji były związane z maksymalnym wymiarem aorty i wynosiły:

- 3 – 4,4 cm: kontrolne badanie raz w roku;
- 4,5 – 5,4 cm: kontrolne badanie co 3 miesiące;
- =>5,5 cm: skierowanie do specjalisty chirurgii naczyniowej i rozważenie operacji.

Decyzje co do rozpoznania tętniaka aorty brzusznej, częstotliwości badań kontrolnych i skierowania do chirurga naczyniowego, oparte o powyższe przedziały wymiaru aorty, były podejmowane przez osobę wykonującą badanie

bezpośrednio po jego wykonaniu. Pacjent był dokładnie poinformowany o wyniku badania ultrasonograficznego i otrzymał go w formie pisemnej.

#### Edukacja badanych

W ramach programu przeprowadzano edukację pośrednią i bezpośrednią. Edukacja pośrednia polegała na przekazaniu informacji na temat tętniaka aorty brzusznej, jego wykrywania i leczenia za pomocą plakatów (40 szt. w 2025 r.) i ulotek (1000 szt. w 2025 r.), strony internetowej urzędu marszałkowskiego oraz strony internetowej realizatorów.

Edukacja bezpośrednia polegała na prowadzeniu rozmów edukacyjnych z każdym badanym. Rozmowy miały formę porad, podczas których były omawiane m.in. wyniki badań, a także zalecenia dalszego postępowania, omawiano również przyczyny powstawania tętniaka aorty brzusznej jak i formy prawidłowych zachowań zdrowotnych.

#### **Wyniki monitorowania i ewaluacji programu polityki zdrowotnej:**

Podmioty lecznicze realizujące program miały obowiązek przysyłać do dnia 5 każdego miesiąca za miesiąc poprzedni do koordynatora-Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu miesięcznych raportów z działań podejmowanych w ramach realizacji zadania. Informacje dotyczyły: liczby wykonanych badań przesiewowych, liczby osób z prawidłową średnicą aorty brzusznej (poniżej 3,0 cm), liczby wykrytych tętniaków (z podziałem na tętniaki o śr. 3,0 cm-4,4 cm, 4,5 cm – 5,4 cm, powyżej 5,5 cm), liczby przeprowadzonych rozmów edukacyjnych oraz liczby osób, które nie zostały objęte działaniami programu ze wskazaniem przyczyn, a po zakończeniu programu w danym roku realizatorzy zobowiązani byli przekazać sprawozdanie końcowe z realizacji zadania.

Dane z roku 2025 przedstawiają się następująco:

- 1) zaplanowana liczba uczestników – 580,
- 2) liczba wykonanych badań USG aorty brzusznej – 550,
- 3) liczba przeprowadzonych rozmów edukacyjnych – 550,
- 4) liczba mężczyzn nie objęta działaniami programu (rezygnacja z własnej woli - 30 osób, z innych przyczyn tj.otyłość ołbrzymia - 2 osoby) – 32,
- 5) ogólna liczba wykrytych tętniaków – 16  
w tym:
  - liczba wykrytych tętniaków z średnicą aorty od 3 do 4,4 cm – 13,
  - liczba wykrytych tętniaków z średnicą aorty od 4,5 do 5,4 cm – 2,
  - liczba wykrytych tętniaków z średnicą aorty => 5,5 cm – 1,
- 6) liczba wydrukowanych materiałów:
  - ulotki – 1000 szt.
  - plakaty – 40 szt.

#### **Ankieta satysfakcji**

Ankiety wypełniło 548 mężczyzn z 550 przebadanych.

- 1) Według miejsca zamieszkania udział w ankiecie wzięło:
  - 41,2% mieszkańców wsi (n=226),
  - 33,8% mieszkańców miast do 10 tys. obywateli (n=185),
  - 24,4% mieszkańców miast do 50 tys. obywateli (n=134),
  - 0,5% mieszkańców miast powyżej 50 tys. obywateli (n=3).
- 2) Uczestnicy programu mieli następujące wykształcenie:
  - 5,1% uczestników – wykształcenie podstawowe (n=28),
  - 9,3% uczestników – wykształcenie zawodowe (n=51),
  - 42,2% uczestników – wykształcenie średnie (n=231),
  - 43,4% uczestników – wykształcenie wyższe (n=238).
- 3) Ankietowani, którzy udzielili odpowiedzi na dane pytanie tj. 547 osób, potwierdziło, że program odpowiada na potrzeby zdrowotne lokalnej społeczności. Jedna z osób nie udzieliła odpowiedzi na zadane pytanie.
- 4) Uczestnicy dowiedzieli się o możliwości wzięcia udziału w programie z następujących źródeł:
  - 60,8% uczestników – od lekarza/pielęgniarki w przychodni (n=333),
  - 20,2% uczestników – z ulotek/plakatów w przychodni (n=111),
  - 18,6% uczestników – od rodziny/znajomych (n=102),
  - 0,0% uczestników – ze środków masowego przekazu: z prasy (n=0),

- 0,0% uczestników – ze środków masowego przekazu: z radia (n=0),
  - 0,4% uczestników – ze środków masowego przekazu: z telewizji (n=2),
  - 0,0% uczestników – ze środków masowego przekazu: z internetu (n=0),
  - 0,0% uczestników – z innych źródeł: telefonicznie (n=0).
- 5) Dostępność informacji o realizowanym Programie oceniło:
- 86,9% uczestników – bardzo dobrze (n=476),
  - 13,1% uczestników – dobrze (n=72),
  - 0,0% uczestników – przeciętnie (n=0),
  - 0,0% uczestników – źle (n=0),
  - 0,0% uczestników – bardzo źle (n=0).
- 6) Jakość otrzymanych informacji o Programie oceniło:
- 88% uczestników – bardzo dobrze (n=482),
  - 12% uczestników – dobrze (n=66),
  - 0,0% uczestników – przeciętnie (n=0),
  - 0,0% uczestników – źle (n=0),
  - 0,0% uczestników – bardzo źle (n=0).
- 7) Dostępność do udzielanych świadczeń podczas realizacji Programu oceniło:
- 87,4% uczestników – bardzo dobrze (n=479),
  - 12,6% uczestników – dobrze (n=69),
  - 0,0% uczestników – przeciętnie (n=0),
  - 0,0% uczestników – źle (n=0),
  - 0,0% uczestników – bardzo źle (n=0).
- 8) Ankietowani, którzy udzielili odpowiedzi na dane pytanie tj. 547 osób, potwierdziło, że udzielono im informacji o wynikach badania i dalszych zaleceniach. Jedna z osób nie udzieliła odpowiedzi na zadane pytanie.
- 9) Uprzejmość i życzliwość personelu oceniło:
- 88,3% uczestników – bardzo dobrze (n=484),
  - 11,7% uczestników – dobrze (n=64),
  - 0,0% uczestników – przeciętnie (n=0),
  - 0,0% uczestników – źle (n=0),
  - 0,0% uczestników – bardzo źle (n=0).
- 10) Poszanowanie prywatności podczas udzielania świadczeń oceniło:
- 88,5% uczestników – bardzo dobrze (n=485),
  - 11,5% uczestników – dobrze (n=63),
  - 0,0% uczestników – przeciętnie (n=0),
  - 0,0% uczestników – źle (n=0),
  - 0,0% uczestników – bardzo źle (n=0).
- 11) Warunki panujące w miejscu udzielania świadczeń oceniono:
- 88,1% uczestników – bardzo dobrze (n=483),
  - 11,9% uczestników – dobrze (n=65),
  - 0,0% uczestników – przeciętnie (n=0),
  - 0,0% uczestników – źle (n=0),
  - 0,0% uczestników – bardzo źle (n=0).
- 12) Na pytanie czy poleciłby Pan/i udział w Programie, bliskim i znajomym, odpowiedziało:
- 99,3% uczestników – TAK (n=544),
  - 0,0% uczestników – NIE (n=0),
  - 0,7% uczestników – nie miało zdania (n=4).

Duża grupa uczestników, która wzięła udział w Programie miała wyższe wykształcenie i pochodziła z obszarów wiejskich. Większość osób oceniła program bardzo dobrze lub dobrze. Wyrażano opinie pozytywne co do sprawnej organizacji i osób wykonujących badanie. Zastanawiające jest, że 4 mężczyźni nie miało zdania czy poleciłby swoim bliskim i znajomym udział w programie mimo pozytywnych odpowiedzi na pozostałe pytania. Jak się okazuje większa część uczestników dowiedziała się o programie od personelu medycznego, a następnym źródłem informacji, który przyniósł pozytywny efekt były materiały promocyjne tj. plakaty i ulotki.

Koszty realizacji programu polityki zdrowotnej: 51 000,00 zł

Rok realizacji programu polityki zdrowotnej: 2025 r.

| <b>Źródło finansowania</b> | <b>Wydatki bieżące</b> | <b>Wydatki majątkowe</b> |
|----------------------------|------------------------|--------------------------|
| samorząd województwa       | 51 000,00              |                          |
|                            |                        |                          |

Całkowity okres realizacji programu polityki zdrowotnej: 2012 r.-2025 r.

| <b>Źródło finansowania</b> | <b>Wydatki bieżące</b> | <b>Wydatki majątkowe</b> |
|----------------------------|------------------------|--------------------------|
| samorząd województwa       | 508 614,88             |                          |
|                            |                        |                          |

**Koszty jednostkowe realizacji programu polityki zdrowotnej:**

Koszt badań przesiewowych (usg aorty brzusznej wraz z poradą lekarską)/1 osobę:

- za rok 2025: 92,72 zł,
- za okres 2012-2025: 46,57 zł.

| <b>Informacje o problemach, które wystąpiły w trakcie realizacji programu polityki zdrowotnej:</b>                                                                                                                       | <b>Opis podjętych działań modyfikujących:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Problem:</b></p> <p>Ostatni rok realizacji Programu pokazał małe zainteresowanie nim przez podmioty lecznicze oraz małe zainteresowanie mężczyzn badaniami USG aorty brzusznej, oferowanymi w ramach Programu.</p> | <p><b>Działanie modyfikujące:</b></p> <p>Mimo podjętych działań promocyjno-edukacyjnych w całym okresie realizacji Programu w celu zwiększenia wiedzy o problemie zdrowotnym i o samym Programie (przy wykorzystaniu internetu, telewizji plakatów, ulotek, szkoleń itp.) podjęto decyzję o zakończeniu realizacji Programu, który był kontynuowany od 2012 r.</p> |

|                                              |                                                                                                                        |                                                                                                                                               |
|----------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Toruń</p> <p>.....</p> <p>Miejscowość</p> | <p>26.02.2026 r.</p> <p>.....</p> <p>Data sporządzenia raportu końcowego z realizacji programu polityki zdrowotnej</p> | <p>Joanna Chaberska</p> <p>.....</p> <p>oznaczenie i podpis osoby sporządzającej raport końcowy z realizacji programu polityki zdrowotnej</p> |
|                                              | <p>04.03.2026 r.</p> <p>.....</p> <p>Data akceptacji raportu końcowego z realizacji programu polityki zdrowotnej</p>   | <p>.....</p> <p>oznaczenie i podpis osoby akceptującej raport końcowy z realizacji programu polityki zdrowotnej</p>                           |